

שאלון בחינה

בנושא:

חגים

מועד:

אב התשפ"ה

סמל שאלון:

102.08.25

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

מועד אב התשפ"ה

בס"ד

בחינה בהלכות חגים

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. תקיעות

- א. מה דין כשבתש"ת תקע גם תרועה קצרה לפני או אחרי השברים, או כשבתר"ת תקע רק שבר אחד לפני או אחרי התרועה - להיכן חוזר?
- ב. תקע ג' שברים והפסיק בין שבר לשבר כדי נשימה האם יצא בדיעבד? כשבתש"ת תקע ג' שברים כדין ושוב תקע מיד שבר רביעי האם יצא?, כשבתר"ת אחרי שגמר את התרועה תקע שוב תרועה מה דינו?
- ג. יש לפני רב הקהילה שני מועמדים לתפקיד בעל תוקע. האחד, יודע לתקוע שברים ותרועה רק בשתי נשימות. והשני, יודע לתקוע רק בנשימה אחת. במי יבחר הרב ומדוע?

2. אכילה ביוכ"פ

- א. האוכל מאכלים שאינם ראויים לאכילה ומרגיש טעם טוב ונעים כשאוכל אותם כיוון שהוא רעב מאד, האם הוא עבר על איסור אכילה ביום כיפור וחייב? אישה מעוברת שאומרת שהיא חייבת לאכול, מה נפסוק לה? וכיצד ינהגו אתה? האם צריך לשאול רופא?
- ב. ילד או חולה האוכל ביוכ"פ [בהיתר], האם צריך לקדש? בבהמ"ז האם עליו להזכיר רצה או יעלה ויבוא? ואם עליו להזכיר האם יחזור כששכח?
- ג. מהו שיעור אכילה ושתיה? האם השיעור שונה בין בני אדם? אכל וגם שתה - מתי כן מצרפים את המאכל והשתיה, ומתי לא? ומדוע?

3. יוכ"פ – וידוי

- א. קהילה המנהלת שחיטת בהמות ועופות, והתברר שמשך זמן מסוים נכשלו באכילת טריפות ל"ע. האם צריך והאם מותר להתוודות ולפרט החטא בלחש או בקול רם וברבים, [באר את המחלוקת בגמרא ואת דעות הראשונים בטור ובב"י ומסקנת המ"ב].
- ב. כמה וידויים צריך אדם להתוודות בערב יום הכיפורים ויום הכיפורים? היכן ומהו המקום והזמן הכי מהודר להתוודות?
- ג. הסועד את החולה באופן שפטור מן התפילה ונותרו לו מספר דקות לתפילה, כיצד יקיים מצוות וידוי? מהו הנוסח הקצר? האם כשהתוודה בישיבה או בסמיכה יצא יד"ח, או שחייב שוב להתוודות לכשיהיה לו זמן.

4. סכך

- א. הבא 4 דוגמאות לסוכה שפסולה מדין "תעשה ולא מן העשוי", ומהו הפתרון להכשירה.
- ב. סכך כשר העשוי מענפים שהרגילות היא שהם מתייבשים תוך שבעת ימי החג ויישאר במקומם אויר, אמנם ביום הראשון הענפים עדיין טריים, האם הסכך כשר לכל הפחות עד שיתייבש, ומדוע.
- ומה הדין באופן שטבעם הוא שנושר מהם עלים לתוך הסוכה אבל הגבעולים קיימים וצלתה מרובה, אבל זה מפריע ליושבים בסוכה, האם מותר לסכך בהם לכתחילה או בדיעבד.
- ג. סיכך בעלים שריחם רע, האם הסוכה פסולה רק לכתחילה או גם בדיעבד ומדוע?

5. ד' מינים

- א. מה דינם של הדסים או אתרוגים המורכבים בוודאי או בספק לדעת המ"ב: ביום הראשון, בשאר הימים, או ביו"ט שני בחו"ל לקחתם בלי ברכה, או שלא לקחתם כלל? והאם מותר לסמוך על סימנים בעניין זה?

- ב. מצויים לולבים שיש להם שתי תיומות, ונקטמה או נחלקה אחת מהן, האם הלולב פסול או כשר לדעת המחבר ולדעת הרמ"א?
- ג. כתוב בתורה הק' "ערבי נחל", האם יש להקפיד דווקא על אותם הגדלים ליד הנחל, או שאין להקפיד בכך ואף אלו הגדלים בהרים וכדו' כשרים לכתחילה? מה שיטות הראשונים בטור ובב"י? מהי דעת השו"ע ודעת המ"ב? האם כשר לכתחילה או בדיעבד או אף פסול בדיעבד? מהי מקור מחלוקתם, באר בקצרה!

6. סוכה

- א. האם יש חיוב לאכול כזית לחם בסוכה בלילה הראשון של החג גם אם יורד גשם. ומה הדין אם אכל בביתו מחמת הגשמים ואח"כ פסקו הגשמים האם צריך לחזור ולאכול כזית בסוכה?
- ב. מאיזה שיעור אכילת פת חייב בסוכה: בלילה של יו"ט הראשון, בשבת ויו"ט, בחוה"מ, בהוש"ר, ושמחת תורה.
- ג. בקידוש של שבת ויו"ט שצריך קידוש במקום סעודה מועיל (לרוה"פ) מיני מזונות, האם גם בלילה הראשון אפשר לצאת בעוגות, ומדוע.

7. חנוכה

- א. הדליק נרות במקום שיש רוח וכבו, האם חייב להדליקם שוב עם ברכה? הדליק במקום שאין רוח שולטת וכיבה אותן ילד בטעות, האם חייב או ראוי שיחזור ולהדליק? האם יברך? הדליק בע"ש כתיקונו, וכיבהו ילד בטעות האם צריך לחזור ולהדליק עם ברכה? הדליק וראה שהאש לא עולה כ"כ יפה ובא לתקן את הפתילה וכיבה אותה בשוגג או במזיד, האם זקוק לה?
- ב. הדלקה עושה מצוה: מה הדין כשבירך והדליק ולאחר רבע שעה ראה שטעה ושם מעט מידי שמן והנר עומד לדעוך, האם יצא יד"ח או לא? מה יעשה כשרוצה להוסיף שמן?
- ג. כשנר ראשון מילא כוס גדולה של שמן [משום שרצה לפרסם הנס והוא מתגורר ברחוב שרגל מצוייה בשוק עד הבוקר], ודלק עדיין עד כניסת יום שני, האם הועילה הדלקת נר ראשון עבור היום השני ורק יוסף עוד נר אחד או לא? והאם צריך להגביהו?

8. פורים – מצוות היום

- א. האם נשים חייבות בכל מצוות היום של פורים: קריאת המגילה מתנות לאביונים, משלוח מנות וסעודת פורים? מה הטעם בזה הרי אלו הן מצוות שהזמן גרמא ואישה פטורה מהן? האם יש הבדל בין אישה נשואה לאלמנה.
- ב. שלח משלוח מנות לאיש אחד, האם יש לו מצוה כששולח לעוד אנשים? האם מקיים מצוות משלוח מנות בצעצוע יפה או תכשיט יקר?

ג. מדוע צריכים לקרוא את המגילה גם בלילה וגם ביום? ומה דינו של השוכח לומר על הניסים בתפילה או בברכת המזון?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. שופר

- א. שמע מקצת תקיעה, כגון שנכנס או שיצא באמצעה, אמנם באותו חלק ששמע היה מספיק לשיעור לתקיעה האם יצא ידי חובתו? שמע את כל התקיעה וחלק מתקיעה הייתה לפני עלות השחר וחלק אחריו האם יצא ידי חובתו? והאם יברך כששומע שוב? או כששמע חלק של התקיעה לפני השקיעה וחלק זה היה בו כשיעור תקיעה, אך הבעל תוקע עדיין סיים אותה אחר השקיעה האם יצא יד"ח?
- ב. האם מותר לתקוע לנשים אחר שכבר יצא ידי חובתו? האם מותר להעביר שופר דרך רשות הרבים בכדי לתקוע לנשים? האם מותר לנשים לברך, או שאיש שכבר יצא ידי חובתו יברך עבורם?
- ג. האם מותר להשתמש בשופר אחר התקיעות לצורך גופו כגון לשים אותו כמעצור לחלון שנסגר מהרוח או לשאוב בו מים, כשחל ר"ה בחול או בשבת ומדוע?

10. סוכה

- א. מיטת עץ שהיה לה בית קיבול שהוא פסול מדאורייתא, כגון שהקרשים לא התפרקו אלא נשברו ואינם ראויים עוד כלל לשימוש ופקע מהם דין כלי המקבל טומאה, האם כשרים הם לסיכוך עם השברים? האם מותר לסכך בשברי כלים הבאים מפשוטי כלי עץ שטומאתם כשהם שלמים היא מדרבנן כגון נסרים רחבים שאין להם בית קיבול, וכשהם שלמים מניחים עליהם במחסן סחורות למנוע פגעי מים וכדו' ברצפה?
- ב. שפודים של עץ או של מתכת [שאין להם בית קיבול והם כלים "פשוטים"] העשויים לצליית בשר או מקל חדש של מטאטא לפני חיבורו למטאטא או לאחר חיבורו ופרקם מן המטאטא האם מותר לסכך בהם ומדוע?
- ג. סולם שהיו בו שלבים התחובים בתוך נקב, או שהשלבים היו מחוברים ע"ג הקורות וכעת הוא התפרק, האם מותר לסכך בקורות אלו?

11. שאלות לד' מינים

- א. באר את דינם של הדוגמאות הבאות, האם הם פסולים רק ביום הראשון או אף בשאר הימים? ומדוע?
1. לולב גזול. 2. נטל הפטם או העוקץ. 3. נקטם קצת מהעץ או העלים של ההדס. 4. אתרוג של טבל שאסור באכילה ומותר בהנאה.
- ב. מי שאין בידו ביום הראשון אלא לולב קטום, או שברשותו רק אתרוג שנפל הפיטם, או שיש לו רק הדס שוטה, או שיש עימו את כל ארבעת המינים מהודרים אך חסרה לו ערבה אחת, האם יכול ליטול אותם? והאם יברך?
- ג. העושים יו"ט שני בא"י או בחו"ל, האם מותרים בלולב בשאול? והאם יברכו?

12. פורים – מגילה

- א. המתפלל "בשטיבלאך" ושומע קריאת המגילה מבעל קורא ושומע קריאת המגילה גם מהחדר הסמוך, האם יצא ידי חובתו או שמא לא יצא משום תרי קלי לא משתמע?
- ב. חסרות במגילה כמה מילים וקראם בע"פ או שדילג עליהם האם יצא יד"ח? קראה הקורא כולה אבל השומע החסיר לשמוע כמה מילים האם יצא יד"ח?
- ג. איך יתכן עיר שאינה מוקפת חומה מימות יהושוע בן נון ואינה סמוכה ונראית ובכל זאת יהיה זמנה לקרות בט"ו? ומדוע? איך יתכן עיר המוקפת חומה מימות יהושוע בן נון ובכל זאת זמנה לקרות ביום י"ד?